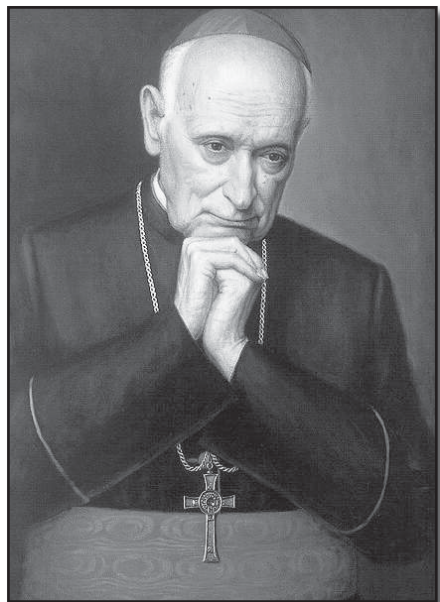

Tartalom

Szent magyaroknak ... érdemét idézzed.....	1
Mindszenty József a lélekmentő bíboros, hercegprímás	2
A Mária Kongresszus Zalaegerszegen	4
Zalaegerszegiek, Zalaiak.....	7
Emlékkonferencia Veszprémben a Mindszenty emlékév keretében	8
Riport Kovács Gergellyel, a Mindszenty Alapítvány munkatársával.....	10
„Ne féljete! Nem tart ez örökké!” visszaemlékezése Mindszentyre.....	12
Iskolánk névadója - Mindszenty József.....	13
Jegyzetek 1950-ből.....	14
Pályázati felhívás	15
Jó volt olvasni: Nagy Gáspár: Golgota orma: szenvedés győzelme..	15
XII. Pius Pápa szózata Róma népéhez 1949. február 20-án	16
Az édesanya, aki a Fájdalmas Szűz nyomán járt nehéz keresztútján	17
Tisztelik őt – miért?	18
Plébániai hírek	20

Szent magyaroknak... érdemét idézzed

„Hol erénnyé lett a bűn,
A tisztesség ott prédikálhat!
Meggöveznek, ha ellene szól,
S még sírodban is meggyaláznak.

És mégis szólni kell:
Okos szívvel, kemény haraggal,
Ember csak úgy lehet az ember,
Gazok között is: fényes öntudattal.”
(Fazekas István: Mégis szólni)

Mindszenty bíboros ilyen fényes öntudattal élte le életét. Igaz ember volt, ám az igazat mindig gyűlölik. Őt is gyűlölték, mert:

1. erkölcsi nagysága szembesítette ellenfeleit saját kicsinységükkel, erkölcsi törpe mivoltukkal.
2. Gyűlölték, mert akadályozta bűnös érdekeik érvényesülését.
3. Gyűlölték, mert irigykedtek rá.

Ezért vált elviselhetetlenné az ő jelenléte. Ellenfelei azt harsogták, hogy a múltat végképp el kell törölni, s azt remélték, hogy a múlttal együtt tőle is megszabadulnak. Ő azonban nagyon jól tudta, hogy az az ember, közösség, akinek nincs múltja az gyökértelenné, jellegtelenné, sőt jellemtelenné válik. A jövő mindig a múltból táplálkozik. Mindszenty bíboros látta, hogy kortársai többségének halott hitére nem alapozhat, csak a holtak (a magyar szentek) ma is élő hite lehet a jövő záloga. Figyelmeztetett arra is, hogy a rendszer, amit az országra akarnak erőltetni a velejéig romlott, mert az alapja hazugságra épül. Hazugságra pedig nem lehet családot, közösséget, nemzetet építeni (ma sem)!

Mindszenty bíboros nemcsak igaz ember volt, hanem keresztény igaz ember. Szünetéseit Krisztus keresztyéhez kapcsolta és felajánlotta népéért, országáért. Ám az igaz ember gyakran magára marad. Ő is így járt, mégsem volt egyedül, mert Isten nem hagyta el. Azt is tudta, hogy Isten a legjobb társ, akivel együtt lehet. Megtapasztalta a jézusi igazságot: „*Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak és üldöznek benneteket és hazudozva minden rosszat rátok fognak*”. Elvehették tőle javait, megalázhatták, tönkretelheték az életét, megfoszthatták rangjától, ám Krisztusban kapott méltóságát mindvégig megőrizte, azt nem tudták elvenni tőle.

Mindszenty bíboros nemcsak igaz ember, nemcsak keresztény igaz ember, hanem keresztény igaz magyar ember volt. A lelke keresztény, a szíve magyar! Tudta, hogy nemzeti identitását nem törölheti ki az ember, legfőleg megtagadhatja!

Mindszenty bíboros ezt a hármas feladatot hagyta ránk: legyünk mi is egyre igazabb, keresztényibb, magyar emberek, éljünk mi is ilyen „fényes öntudattal”.

„Hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek:
Hazánkat így mentsd meg!”

Zoltán atya

Mindszenty József a lélekmentő bíboros, hercegprímás

2012-ben ünnepeljük Mindszenty József bíboros, hercegprímás születésének 120. évfordulóját, aki 1892. március 29-én, Csehimindszenten született. A jubileum kapcsán ország-szerte és külföldön is megemlékezéseket tartanak. Sajnos mégis sokan vannak, akik nem ismerik csodálatos lélekmentő munkáját, tündöklő egyéniségét. Nagyon büszke lehet a városunk, hogy hosszú évekig itt élt és dolgozott! Munkája, szolgálata látható és érezhető, mind a mai napig! Mindazoknak, akik megismerik életét, munkásságát, szolgálatát, elolvassák léleképítő gondolatait, óhatatlanul áthatja lelkét a csodálat. Üzenetein keresztül az olvasó elgondolkodhat saját életén. Rádöbbenhet és felismerheti környezetében a jót és a rosszat, amelyet a mai világban már egyre kevésbé választanak ketté. De a tévelygők is példát meríthetnek írásaiból.

Papszentelésére 1915. június 12-én került sor, majd 1917-ben kinevezték a zalaegerszegi állami főgimnázium hittantanárává. Zalaegerszeg város plébánosa 1919-ben lett, majd jó munkájának elismerésül a püspöktől „apáti” címet kapott, így lett „apátplébános”. Nagyon hosszú lenne felsorolni, amit a városért, a családó-

kért és az egyházért tett. Fontos volt számára az öregek, szegények, diákok támogatása, otthonok, kultúrintézmények létrehozása.

Munkáját az önzetlenség jellemezte. Mindenét a hívei javára fordította, így személyét a legnagyobb tisztelet övezte. Beszédei, előadásai nem leköttették, hanem magával ragadták a hallgatóságát. A Zalaegerszegen sok, munkával eltöltött év után 1944 tavaszán a Veszprémi Egyházmegye püspökévé nevezték ki, majd 1945 szeptemberében elfoglalhatta az esztergomi érseki széket. Tudta, hogy főpapként a támadások özönét kell majd elviselnie, de biztos volt abban, hogy védeni és építeni fogja a katolikus keresztény egyházat. A pápa még Rómában figyelmeztette, hogy valószínű ő lesz az, akinek vállalnia kell a bíbor színnel jelzett vértanúságot.

Mindszenty József felhívta a figyelmet a kommunista diktatúra törvénytelen intézkedéseire, követelte az internálótáborok felosztatását.

A KGB irányítása alatt működött a magyar titkosszolgálat, rengeteg pénzt fordított operatív célokra, ügynökhálózatok kiépítésére. Zalaegerszeg kiemelt célponttá vált, mivel a Mindszenty József hosszú éveken át tartó munkája során az erős oszlopokra épített egyházi közösséget nem tudták meggyengíteni, hiába akarták. A Belügyminisztérium Zala Megyei Főosztályának 1955-ben készült egyik jelentésében kihangsúlyozták, hogy az „igen erős római katolikus egyház stabilitását, befolyását gyengíteni kell Zalaegerszegen.” A bíboros úr egész életében, Isten szolgájaként az egyházért küzdött, mert tudta, hogy országunk romokba dől, ha az ateizmust elfogadjuk. Minden cselekedetének hátterében, megnyilvánulásaiban a kereszténységen volt a fő hangsúly, amit papként, főpapként képviselt. Koholt vádakkal befeketítették azt az

embert, aki a becsület útján haladva másokat is arra buzdított. A hatalom nem engedhette, hogy Mindszenty Józsefet világszerte hősnek tartsák, ezért népszerűségét minden áron meg akarták szüntetni. Mélyen elhallgatták, hogy a nyilasokkal szemben is védte egyházát, akik annak idején őt is letartóztatták. Hamis bizonyítékok alapján, 1949-ben, a demokratikus államrend és a népköztársaság megdöntésére irányuló szervezkedés, hűtlenség és más bűntettek miatt életfogytiglan tartó fegyházra, közügyektől 10 évi időtartamra történő eltiltásra, és teljes vagyonelkobzásra ítélték. Letartóztatása ellen világszerte tiltakoztak, nyílt táviratok özönét küldték Magyarországra. Az ÁVH börtönében a legkegyetlenebb kínzásokat és megaláztatásokat kellett elszenvednie. Ennek ellenére sem tudták a katolikus egyházfőt megtörni, mégis az ellenkezőjét híresztelték róla. Meghamisították a vallomását, mert hitelét vesztett, megtört és megalázott egyházfőre volt szükségük, nem kivégzett vértanúra. A nyugati világban az ellene felhozott vádak nem hitték el, ezért a Magyar Kormány 1949. január közepén kiadta az ún. Sárga Könyvet, amely tele volt a hatalom által hamisított dokumentumokkal, beismerő vallomásokkal, amit állításuk szerint Mindszenty József személyesen aláírt. A könyv közreadásával az volt a céljuk, hogy a hívők, elítélve főpapjukat, megbotránkozzanak és elforduljanak az egyháztól. A világgal azt akarták elhitetni, hogy a „Mindszenty ügy” nem vallási, hanem politikai kérdés. Kiadványukkal világszerte elárasztották a könyvtárakat.

Mint kiderült, Sulner László írásszakértő laboratóriumában, feleségével együtt készítették a hamis beismerő vallomásokat Mindszenty aláírásával. A családon belül feltalált,

(folytatás a 3 oldalon ⇨)

(⇐ folytatás a 2. oldalról)

különleges szerkezetű géppel szétgolták a kézírását, majd más szöveg-szerkezetbe összeállították. A meghamisított kézírásokról nem lehetett megállapítani, hogy azok hamisítványok, de a sok helyesírási hiba mégis mindenkinek feltűnt. A házaspár még 1949-ben megszökött az országból, majd Amerikában nyilvánosságra hozták, hogyan készítették el a hamis szöveget, amit világszerte megírtak az újságok.

A diktatúra nem csak az egyházakat, hanem az egész társadalmat sanyargatta, amelynek a következménye az 1956-os forradalom és szabadságharc kirobbanása volt. A börtönökből kiszabadították a politikai foglyokat, Mindszenty bíboros is visszanyerhette szabadságát, amely sajnos nem sokáig tarthatott. A forradalom leverését követően Budapesten az amerikai nagykövetségen kapott menedéket. Az MSZMP Politikai Bizottsága súlyos problémaként értékelte a követségen eltöltött éveit, mert fáradhatatlanul tevékenykedett, az emlékiratain dolgozott. A Szentszék megbízásából sokan felkeresték a követségen a bíboros urat, hogy hagyja el az országot és menjen Rómába, de ő határozottan kijelentette, hogy csak akkor hajlandó külföldre távozni, ha az egyházellenes intézkedéseket a hatalom visszavonja. *„Életemet, szintén hazámban és népem körében szeretném befejezni.”*

Végül 1971-ben a Vatikán írásban összefoglalta a bíboros hazája elhagyására vonatkozó javaslatát, amit a magyar kormány elfogadott. De mielőtt elhagyta volna országunkat megismételte: *„Kívánságom az, hogy életemet Magyarországon töltssem népem között, amelyet határtalanul sze-*

retek. Ha ez lehetetlen volna, mert az érzelmi tényezők fellángoltak ellenem, vagy pedig az egyház magasabb rendű szempontjai mást követelnek, abban az esetben elfogadom azt, ami valószínű életem legsúlyosabb keresztje lesz.” Végül 1971. szeptember 28-án elhagyta országunkat és Rómába ment. Kint hősként ünnepelték, amire itthon nem számítottak. Ahogy átlépte Magyarország határát, mindenhol, minden lépését figyeltették, nemcsak tartózkodási helyein, hanem utazásai során is. Pápai hozzájárulással 1971. október 23-án Ausztriába, a

Pázmáneumba költözött. Soha többé nem léphetett magyar földre, ahol született, nevelkedett, dolgozott, szolgált és sokat szenvedett. Mindszenty József számára elérhetetlen volt hazája, de annál elérhetőbb volt személye a kommunista hatalom számára, akik száműzetésbe kényszerítették. Nyomába szegődtek az álarcba bújtatott ügynökök, akik minden lépéséről jelentések halmazát gyártották. Bántalmazásáért, ártatlanul elszenvedett rabságáért, megaláztatásáért életében nem rehabilitálták. Száműzetését élete végéig a Pázmáneumban, a „titkosszolgálatok hálójában” töltötte. Az egyik beépített ügynök a bécsi katolikusok körében a főpásztort „makacs öregembernek” nevezte. Nem felmaga-

te, hanem elmarasztalta, mert a kommunistákkal nem kötött egyezséget.

Operatív módszerek, titkos kutatások, konspirált behatolások folyamata keserítette meg az utolsó éveit. Távolléte alatt mindig átkutatták szobáját, levelezéseit. Ő fáradhatatlanul misézett, prédikált, az egész világot járva. A kommunista hatalom nyomására a Vatikán 1974-ben megüresedettnek nyilvánította az esztergomi érseki széket.

Közvetlen halála előtti utolsó körútjára 1975. április 9-e és 26-a között került sor. A venezuelai Caracásból,

még szívből jövő üzenetét küldte áldásával együtt szerte a világban élő magyarokhoz. Hogy *„hitet és reményt öntsek a lelkekbe, ha már csüggedtek”* mondta. Hazafelé jövet, a repülőgépen, már nagy lelkesedéssel beszélt a következő hétre tervezett, skandináviai és franciaországi körútjáról. Nem gondolta, hogy az általa tervezett utazás állomáspontjain már hiába fogják várni..! Hazaérkezése után

hamarosan rosszul lett, majd a kórházban megoperálták. 1975. május 6-án a műtétet követően, váratlanul, örökre elhagyta hön szeretett egyházát és népét. König bíboros átérezte, amikor Mindszenty József temetésén, személyét, munkáját, szolgálatát méltatva mondta, hogy ő még *„holtában is beszél”*. Mégsem gondolhatta, hogy ez a mondat, bizony valóság volt közvetlenül halálakor és a halála után sok évvel később, mind a mai napig. Ez a mondat valósággá vált, mert mindazok, akik ismerték, tisztelték és szerették, a mai napig szeretettel és tisztelettel emlékeznek példamutató szent életére, munkájára, tanításaira.

Dr. Köpeczi Bócz Edit

„Tragédiája és szégyene a világnak, hogy a nagyok szabadsága nagy, a kicsinyeké kicsiny vagy semmi: és a nagyok joguknak vélik ezt szentesíteni.” (1972. november 23.)

Kiss Ádám:

A Mária Kongresszus Zalaegerszegen (részlet)

A Mária-év – valójában másfél év – 1947. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján Esztergomban kezdődött. Mindszenty bíboros a háború után Kanadában járva vett részt az ottawai Mária Világkongresszuson, s ez alapján határozta el, hogy Szűz Máriának, a magyarok védőszentjének tiszteletére, 1947-et és 1948-at a Boldogasszony Évének nyilvánítja, és ennek jegyében országszerte ünnepeket tart annak tiszteletére. Ennek az elhatározásnak szorosan összefonódó vallási és politikai háttere volt. A bíboros egyrészt újraevangelizálási programot hirdetett a háború utáni nehéz időkben elfásult, kiábrándult magyarság lelki, erkölcsi megújítására, másrészt az 1945 óta egyre erősebb egyházellenes támadásokra reagálva meg akarta mutatni az egyház még mindig meglévő erejét, nem utolsósorban pedig az 1848-as év centenáriumát kisajátítani igyekvő hatalom ellenében megünnepelni a szabadságharc századik évfordulóját.¹

A másfél év alatt – gondosan előkészítve – minden nagyobb Mária kegyhelyen, megyeszékhelyen, nagyvárosban tartottak ünnepeket, úgy hogy az ország bármely szegletén élők eljuthassanak valamelyik rendezvényre. Természetesen ezen ünneppsorozat jelentőségét a Párt is jól érzékelte, ezért előre felkészült az ünnepek szabotálására. Mivel betiltani nem lehetett, ezért minden lehetséges módszerrel akadályozni igyekeztek a rendezvények sikerét. A sajtóban folyamatos volt az ünnepekkel szembeni rágalomhadjárat: fasiszta, reakciós tüntetésnek, az egyszerű emberek félrevezetésének, vallásgyalázásnak minősítették. Különféle, az éppen aktuális ünneppel egyidőben szervezett gyűlésekkel, összeírásokkal, más kötelező programokkal próbálták megakadályozni,

hogy nagy tömegek vegyenek rajta részt. A MÁV menetrendjébe is beleszóltak, korlátoztatták a vasúti kocsik számát, és megnehezítették a jegyeladást. A szakszervezetek, iskolák, külföldi testületek megtiltották tagjaiknak, diákjaiknak a részvételt, súlyos büntetéseket, kizárásokat helyezve kilátásba. Minden lehetséges módon zavarták az ünnep eseményeit, sőt olyan is előfordult, – 1948. május 13-án, a Gellért-hegyi sziklakápolnánál – hogy a „demokratikus államrendet védő rendőrség” gumibottal támadt a védtelen tömegre.”²

A zalaegerszegi Mária Kongresszus napja szeptember 7-ére és 8-ára, esett, Kisboldogasszony napjára a Mária-év őszi ünneppsorozatának nyitóünnepéként. Ezen rendezvényt mind az egyház, mind a Párt részéről komoly előkészületek előzték meg.

Körülbelül egy héttel az egerszegi ünnepség kezdete előtt gyalogos zarándoklat indult Bucsuszentlászlóra, hogy a híres zalai búcsújáróhelyen található Mária kegyszobrot a Kongresszusra a városba hozzák. A viszatérő zarándokok menetét, akik a vállukon hozták a kegytárgyat, az út mentén álló civil ruhás rendőrök és

pártaktivisták bekiabálásokkal, gúnyolódással zavarták.³

Galambos apátplébános és az egerszegi szervezők tisztában voltak vele, hogy a Párt részéről mire számíthatnak. Igyekeztek azonban csak a szervezéssel törődni. Az ünnepség menetéről, a fontos tudnivalókról az augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján kiadott részletes programfüzetük⁴ adott tájékoztatást a híveknek. Megszervezték az autók, szekerek, kerékpárok biztonságos tárolását, a vidékről érkező zarándokok éjszakai elhelyezését. Ez fontos volt, mert fennállt a veszélye annak, hogy az éjszakára esetlegesen fedél nélkül maradókat a rendőrség begyűjti. Kértek mindenkit a nyugodt viselkedésre, a zarándokcsoportokat az egy helyben maradásra. Erre azért volt szükség, mert a szervezetlen, szétszórt tömeget a rendőrség és a Párt agitátorai könnyebben megzavarhatták és szétbomlaszthatták. A programok helyszíneinek közelében elsősegélynyújtó helyeket állítottak fel, az esetleges rosszullevők ellátására. Külön kérték az egerszegi híveket, hogy a templom körüli mellékutcák házait díszítsék és lobogózzák fel.⁵ Az ekkor még működő Mária Kongregáció Szent Margit életéről szóló ünnepi szavalókórus-sal készült, melynek szövegét Móra Magdolna, a tanítóképző tanárnője írta.⁶ Az egerszegi ünnepségnek hivatalos himnusz is komponáltak „Zalai Mária himnusz” címen, melynek szövegét Kollányi Fülöp ferences atya írta, zenéjét pedig Király László, a nagytemplom karnagya, a zeneiskola igazgatója szerezte.⁷ A dalt és a Szent Márton éneket, a kongresszus másik fontos dalát az ötven fillérért megvásárolható programfüzet is tartalmazta. A zalaegerszegi Mária-ünnep tiszteletére kitűzött is készítették.

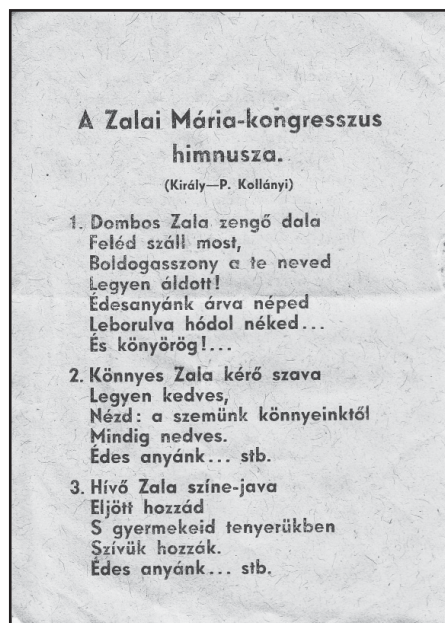
(folytatás az 5. oldalon ⇨)

(⇐ folytatás a 4. oldalról)

Az MDP helyi szervezete is „méltó módon” készült az ünnepségre.⁸ Nagy erőket mozgósítottak az egész megye területéről a járási, falusi titkárok bevonásával, hogy lehetőség szerint minél több ember eljövetelét megakadályozzák. Szeptember 8-ára rendezték a megyében a 15 holdon felüli gazdák elszámoltatását. A falvakban gazdaszorong kiállításokat szerveztek, hogy a falusi nép között leghitbuzgóbb asszonyokat elvonják az ünnepségtől. Korlátozták a vasúti szerelvények számát, a városba vezető utakon pedig lóvizsgálatokat tartottak a szekerek bejövetelét megakadályozandó. Megyeszerte járványhírek – száj- és körömfájás járvány – terjesztésével próbálták meg a városból újabb zárandokokat elriasztani. Zalaegerszegen nagy sportünnepélyt szerveztek olimpikonok, többek között Papp László és Pataki Ferenc meghívásával, melylyel a fiatalabb férfiakat – fiúkat kívánták elcsábítani. A várost a két nappal korábban rendezett szövetkezeti konferencia ürügyén kommunista dekorációval díszítették, valamint szintén figyelemelvonásként broszúrákat osztogattak a 700 éves Egerszegről (a város már valójában 701 éves volt ekkor). Munkanap lévén (ebben az évben volt először munkanap Kisboldogasszony napja) a városban működő iskolák megtiltották diákjaiknak a részvételt, aki mégis elment, az igazolatlan hiányzást kapott.⁹ A tömegben pedig ÁVÓ-s titkosrendőrök voltak. A szabotálás egyik legfontosabb eleme 480 agitátor bevetése volt, akiknek feladata – előzetes felkészítés után – a tömegbe való beépülés és bomlasztás volt. Másik jelentősebb intézkedés a hangerősítő eszközök használatának betiltása volt, mellyel a beszédeket nem halló tömeg felbomlását kívánták előidézni.

Másnap, szeptember 8-án kezdődött az igazi nagy ünnepség, amelyen a reggel érkező Mindszenty herceg-

prímáson kívül jelen volt Grósz József kalocsai érsek, Shvoy Lajos székesfehérvári, Kovács Sándor szombathelyi, Bánáss László veszprémi, és Papp Kálmán győri püspök. Az ünnepség kezdeteként reggel 7 órakor a három templomban csendes szentmise volt. 9-kor érkezett Mindszenty bíboros, akit 1000 biciklista és a nekeresdi majornál az esperesi kerületek 2-2 képviselője fogadott.¹⁰ Misét celebrált a főtéren emelt szabadtéri oltárnál, melyet Zalaegerszeg első köztéri alkotása, a 18. századból származó ún. „Fehérképi Madonna” szobra díszített. Az istentisztelet prédikációját Grósz József mondta. A mise után ugyanitt megkezdődött a Mária Kongresszus.

A szóonokok – hangerősítő berendezések hiányában – a plébánia erkélyéről beszéltek a főtéren és a környező utcákban összegyűlt mintegy 20-25 ezer főnyi¹¹ embertömegnek. Természetesen Mindszenty bíboros is beszédet mondott a hatalmas embertömeg előtt. „*Dicsértessék a Jézus Krisztus! És erre mindenki zúgta: Mindörökké Ámen! (...) Ez a köszöntés ilyen volt, amióta Magyarországon katolikusok élnek. A harmincas évek vége felé mindenki látta, hogy jön a háború, akkor úgy kellett köszönteni, hogy: Szebb jövőt! Mikor már láttuk, hogy a háború vesztesre áll, akkor úgy kellett köszönte-*

ni, hogy: Kitartás! Amikor bejöttek az oroszok, és mindenki egymás ellensége lett, akkor ököllet, úgy kellett köszönteni, hogy: Barátság! És amikor teljes volt az elnyomás, és gondolni is csak azt lehetett, amit megengedtek, akkor az volt a köszöntés, hogy Szabadság! Ezek a köszöntések mind el fognak múlni, amikor a Dicsértessék a Jézus Krisztus még mindig megmarad, mert mi az igazság alapján állunk, és az igazság nem változik.” – emlékezett vissza a hercegprímás szavaira dr. Marx Gyuláné. Beszédében a megromlott erkölcsökről, a tízparancsolat betartásának hiányáról szólt, és felszólított a hithez, Máriához való visszatéréséhez. A hatalmas tömeg lelkesen hallgatta szavait, és a nevét skandálták. A beszéd alatt a plébániával szemben lévő Arany Bárány szálloda ablakaiból – ahol az MDP irodái működtek – az ott álló párttagok gyalázkodó kiáltásokkal, *Vesszen Mindszenty! Vesszenek a papok!* bekiabálásokkal zavarták a bíborost, miközben gramofonról 1919-es mozgalmi dalokat játszottak.¹² A Kossuth utca felől is zene szólt, melynek célja ugyancsak a hívek megzavarása volt. A bíboros azonban felszólította híveit, hogy ne foglalkozzanak ezekkel a dolgokkal. A tömeg között 9 óra után már az összes agitátor bent volt, igyekeztek bejutni a hívők csoportjaiba, azonban ezek a kísérleteik sikertelenek voltak, a zárandokcsoportok senkit sem engedtek maguk közé. A visszaemlékezők többsége, és az eseményt leíró munkák szerint nem került sor komolyabb atrocitásokra, összetűzésre, azonban egy ilyenről mégis van tudomásunk. A hercegprímás beszéde alatt az ozmánbüki zárandokcsoport a templommal szemben lévő trafiknál állva arra lett figyelmes, hogy az Arany Bárány szálló felől egy nagydarab, hosszú, sötét kabátos férfi közelít feléjük. A férfi odalépett a csoport leghangosabban „Éljen Mindszenty”-ző asszonyához, Tarafás Istvánnéhoz,

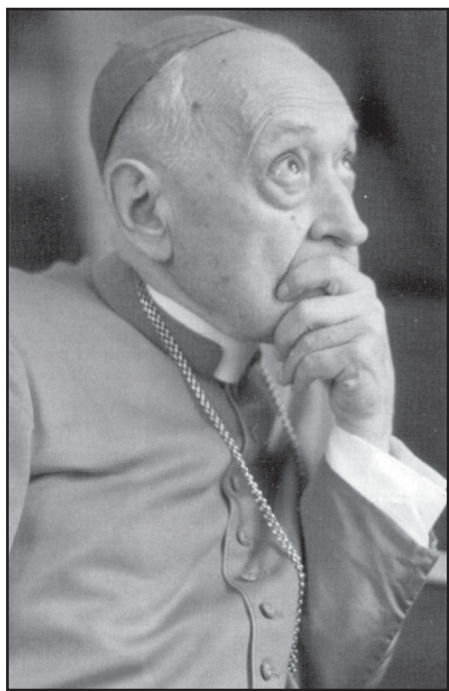
(folytatás a 6. oldalon ⇨)

(↔ folytatás az 5. oldalról)

szó nélkül pofonvágta, majd visszafordult és eltűnt a tömegben. A meglepett asszony utána akart menni, hogy visszaadja a pofont, azonban a férfit szem elől tévesztette.¹³

Az ünnepség lezárásaként a hívők elénekelték a *Te Deumot*. Ezzel befejeződött a kétnapos egerszegi Mária ünnepség, a zárándokok hazatértek. A két nap alatt a párt megnyilvánulásai mellett a rendőrség egyszer sem avatkozott bele az ünnepségbe. Az eseményeket mindkét fél a maga módján, saját szempontjai alapján sikeresnek ítélte. Az egyház szempontjából már eleve sikernek számított, hogy az esemény – igaz, hogy nagyon sokan nem tudtak eljönni – a párt, vagy a rendőrség által elkövetett komolyabb atrocitások nélkül zajlott le. Ez nagy szó volt azon a helyen, ahol Mindszenty 25 évig szolgált plébánosként, és az emberek itt különösen tisztelték. Különösen olyan események után, amik például a Gellért-hegyen történtek.

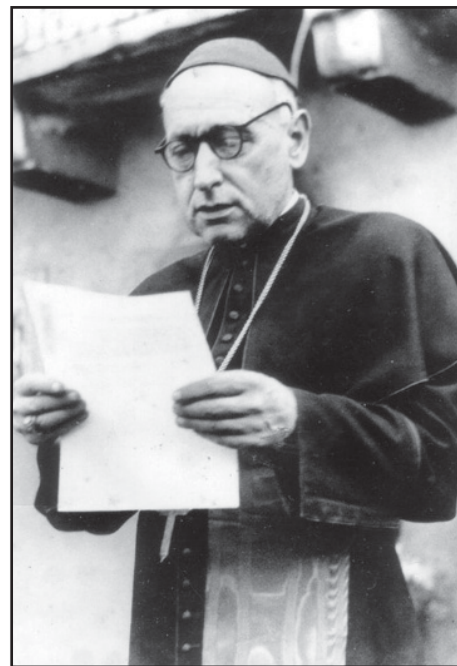
Az ünnepségre minden visszaem-

lékező úgy emlékszik, hogy nagyszűrű hangulata volt, büszke volt mindenki, hogy még abban az ellenséges légkörben is rengetegen eljöttek. A félelem is benne volt az emberekben, főleg az idősebbekben.

Azt, hogy a Párt hogyan értékelte saját tevékenységét, azt a szeptember 9-én megtartott Megyebizottsági ülés jegyzőkönyvéből tudjuk,¹⁴ melynek első napirendi pontja éppen az események kiértékelése volt. Az ülést Lakatos Rezső megyei titkár nyitotta meg, aki ezt követően értékelte a két nap történéseit. Véleménye szerint leghatásosabb segítségük az eső volt, illetve a sportversenyek és a gazdaasszonykiállítások megrendezése. Szerinte 60-80000 embert vártak, azonban csak mintegy 20-25000 ember jött el. Beszédében megfelelőnek ítélte a lóvizsgákat, a gazdák elszámoltatását, a dekorációkat, a brosúrákat is. A hangszóró betiltása a titkár szerint nem volt jó ötlet: „a hangszóró betiltása nem nagy segítséget jelentett, mert ezt ők felhasználták. A szél is segített nekik, mert a hangot elvitte a tömeg közé” – mondta. A későbbiekben vita alakult ki az ülésen a betiltás helyességéről. Az agitátorok sikerességének megítélése érdekesen alakult. Nem érték el a céljukat, de mivel az egyik legnagyobb munka ezzel a 480 emberrel volt, ezért Lakatos, és a többi felszólaló is igyekezett elfedni sikertelenségüket, („ha nem is sikerült a zárt tömegbe behatolni, de döntő, hogy a tömeg beszélt róluk.”) és másban keresni a hibát. Ezért újra megállapították, hogy a tanult és felkészült ellenség ellen komolyabban kell harcolni.

A rendőrségnek az ünnepség alatt tanúsított passzivitásáról mind Lakatos, mind a többi felszólaló elítélően

nyilatkozott. Ahogyan azt Varga Edit, a központi propagandaosztály képviselője kifejtette: „a rendőrség munkája nem volt jó. Itt ezen a téren hibák vannak. Politikai nevelő munkát (kell) végezni, mert nekünk a rendőrség komoly bázis az elkövetkezendő éles osztályharcban.”

Az ülésen elhangzottak alapján képet kaphatunk a párttagoknak az ünnepről alkotott véleményéről is. A legádázabb ellenség, a legveszélyesebb ember most is Mindszenty bíboros volt. Különös volt azonban Seben Mátyás megyebizottsági tag véleménye: „sokat foglalkoztunk azzal, hogy reakciós ember Mindszenty,¹⁵ s most csalódást okozott” – mondta. Nem tudni, hogyan érthette azt, hogy Mindszenty nem reakciós, azonban Lakatos megcáfolta ezen kijelentését, mondván: „nem kellemes csalódás volt, mert Mindszenty tényleg reakciós.” Magáról az ünneplő tömegről úgy gondolták, hogy ők – főleg a falusiak – „csak vallásosak”, viszont a reakció uszította őket. Ezt a véleményt

(folytatás a 7. oldalon ↔)

„Nemcsak azok a szentek, akiket az Egyház szentté avat, vagy akként tisztel, hanem mindenki, aki hittel, reménnyel, szeretettel teszi Isten akaratát ebben az életben. Nem kell annak ismertnek lenni, sok ismeretlen szent volt és van ezen a világon.” (1972. augusztus. 4.)

(⇐ folytatás a 6. oldalról)

tükrözi Lakatos Rezső felszólalása: „a bejövő tömeg szerintem egy vallásos tömeg volt, nem ellenség, de meg kell állapítani, hogy a keddi esti vallásos tömeg mindinkább ellenségessé vált a beszédek után.” Nagyjából ezt a véleményt tükrözte Varga Edit (elképesztő magyarsággal megfogalmazott) véleménye is:

„Leszűrhetjük azt, hogy a városi tömeg a reakció. Falusiak vallásos tömeg. Az ő gyengeségük, hogy antiszemita hangokat használnak. Ez azt jelenti, hogy minden eszközt fel akarnak használni ellenünk. (...) nagyon sokat tanulhatunk az ő módszereikből, mennyire gyűjtik tapasztalataikat, és milyen fanatikusak. Ez nem csoda, mert a hitük-

ről van szó. S ez komoly erő a papság kezében. Olyan arcátlanok voltak, nem hiszem, hogy Mindszenty ezt más-hol megmerte volna tenni.” A fent közölt idézetek alapján látható, hogy a résztvevő párttagok, funkcionáriusok egyike-másika nem igazán volt tisztában azzal, hogy a vallás terén ki az igazi reakciós, vagy ellenség.

¹ Mészáros István: Boldogasszony Éve 1947/48. 7-9.p.

² Uo. 145-146. p.

³ Dr. Jász Lajosné szül. Iliás Margit visszaemlékezése

⁴ Zalaegerszegi Mária Magdolna plébánia levéltára 833/48

⁵ Uo.864/48.

⁶ Klausz Jenőné, szül. Móra Magdolna visszaemlékezése

⁷ Mészáros István: Boldogasszony Éve 1947/48. 192.p.

⁸ 1948. szeptember 9-i MDP ZMB ülés jegyzőkönyve ZML MDP Zala m.biz. Ir.1 Fcs.9.őe.

⁹ Dr. Jász Lajosné visszaemlékezése

¹⁰ Zalaegerszegi Mária Magdolna plébánia levéltára 833/48.

¹¹ Legalább is az 1948. szeptember 9-i MDP ZMB ülés jegyzőkönyve szerint. ZML MDP Zala m.biz. Ir.1.Fcs.9.

¹² Dr. Marx Gyuláné és Jász Lajosné visszaemlékezése

¹³ Béres Károlyné visszaemlékezése

¹⁴ 1948. szeptembert 9-i MDP ZMB ülés jegyzőkönyve ZML MDP Zala m.biz.IR.1.Fcs.9.őe.

¹⁵ A jegyzőkönyvben, de az újságokban és általában mindenhol rendszeresen rosszul írták a nevét.

Kezdeményezés a Zalaegerszeg Város Díszpolgára cím odaítéléséért

E hónapban ünnepeljük Mindszenty bíboros úr születésének 120. évfordulóját. Plébániánk kéri Zalaegerszeg Város Önkormányzatától, hogy 2012. évben a „Zalaegerszeg Város Díszpolgára” posztumusz kitüntetést Mindszenty József bíboros úr részére adományozzák. Ezt a kezdeményezést március elején aláírásunkkal is megerősíthettük. Az Önkormányzat megfontolt, bölcs döntésében bízva várjuk e nemes kezdeményezés elbírálását.

Mindszenty József hercegprímásként 1946. szeptember 15-én is külön szolt egykori plébániájának híveihez. Beszédben a közelmúlt nehézségeire emlékezett híveit: a II. világháború borzalmaira és az azt követő kialakuló diktatúra erőszakosságára. Mindezek mellett figyelmeztetett, „mi nem hirdetjük és nem hordozzuk magunkban a kétségbeesést. Mi nem pogányok vagyunk, akiknek az apostol szerint nincs reményük. Mi hívő keresztények vagyunk, akik nem törnek le, hanem amíg bennünk van az élet, addig reménykedünk, mert áll a mi reménységünknek annyi és annyi jele.”

A beszédet plébániánk akkori vezetési kiadatta a Zrínyi Nyomda segítségével (ára 60 fillér volt), melyet sokan megőriztek a mai napig. Szerkesztőségünk is kapott egy példányt, ennek egy részlete látható a képen.

Zalaegerszegiek! Zalaiak!
Ne feledjétek el, hogy mit mondott néktek a ti volt
szeretett plébánostok,
Mindszenty József,
Magyarország bíbornok hercegpímása 1946. évi szeptember 15-én

„Világító oszlopok legyünk! Tőlünk telhetően, főként életünkkel, magatartásunkkal munkálkodjunk Krisztus Király országáért, amely az igazság és a kegyelem világa.” (Utolsó üzenetéből.)

Emlékkonferencia Veszprémben a Mindszenty József Emlékév (2012) keretében

„DEVICTUS VINCIT – LEGYŐZETVE GYŐZ” a jelmondata a Mindszenty József Emlékévnek, melynek egyik állomása volt a 2012. március 3-án a Keresztényüldözés a kommunista diktatúrák idején címmel Veszprémben rendezett nagyszabású emlékkonferencia. Többek között egy ilyen rendezvénysorozattal, melynek következő helyszíne éppen a zalaegerszegi Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium lesz, emlékezik az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség (IKSZ) a százhusz éve született Mindszenty József hercegprímásra. Intézményünket Sziráki István úrral, a Fenntartói Tanács és a Mindszenty Iskoláért Alapítvány tagjával képviseltük a rendezvényen. Nagyon hasznos tapasztalatokkal, élményekkel és rengeteg érdekes és fontos új információval, megközelítéssel és hitbeli megerősítéssel gazdagodtunk. Az előadók mindegyike messzemenő történelmi, teológiai, szakmai felkészültsége mellett tanúbizonyságot tett a legmagasabb fokú Mindszenty-tisztelet, a magyarságszeretet, a mély vallásosság, hitbeli meggyőződés, a keresztény értékek mellett, és kifejezték remé-

nyüket és elkötelezettségüket a nemzetünk megújulásáért, erkölcsi, megtisztulásáért és felemelkedéséért.

A veszprémi emlékkonferenciát Gaál Gergely, az IKSZ elnökhelyettese nyitotta meg a Városháza Kossuth-termében. Az a küzdelem, amelyet Mindszenty József két diktatúra ellen is folytatott, a független, szabad Magyarországért való áldozatvállalás mindannyiunk számára példát mutathat – kezdte ünnepi megnyitóját. Mindszenty életművének üzenete nemcsak azért aktuális most, mert 120 éve született, hanem azért is, mert körünkben különösen fontos Európa és az egész nyugati civilizáció számára a karakteres és határozott kiállás a keresztény értékek mellett. A hercegprímás olyan egyházfő, államférfi volt, aki hajlíthatatlanul ragaszkodott az általa fontosnak tartott értékekhez, ezért a mai fiatalok előtt is méltó példaképül állhat. Mindszenty József mindkét XX. századi diktatúrával szemben állt, és mindkettő bebörtönözte őt. Az IKSZ rendezvénysorozatának célja az, hogy a mai fiatalok is megismerhessék élet-

művét, tevékenységét, bátor helyállását – zárta gondolatait, s egyben nyitotta meg a konferenciát Gaál Gergely.

Dr. Székely János esztergombudapesti segédpüspök, a Mindszenty József Emlékév fővédnöke beszédében kihangsúlyozta, hogy Mindszenty József a XX. századi magyar történelem egyik legnagyobb alakja volt. Boldoggá avatását 2006-ban kezdeményezték. Tulajdonságai közül a segédpüspök a szociális érzékenységét, a szegényekkel, gyengékkel való szolidaritását, a bátorságát és a nagyon mély hitét emelte ki. Rengeteg szegény gyerek taníttatását fizette, hetente végiglátogatta a szociálisan rászorulókat, élelmiszersegélyeket osztott. Egészen egy volt a szegényekkel, átérezte népe fájdalmát – fogalmazott a segédpüspök atya. Mérlegelés nélkül az üldözött, a jogfosztott mellé állt, védte az egyházi oktatás szabadságát, adventban, nagyböjtben kenyéren és vízen élt, legtöbbször ágy helyett a földön aludt, és óriási munkabírással dolgozott; akik akkor látták, azt mondták, börtönévei alatt szentté lett. Szabadulása után ez volt első gondolata: „Nem őrzök haragot senkivel szemben.” A hit embere volt.

(folytatás a 9. oldalon ⇨)

„Mi nem akarunk mások lenni, mint magyarok! Nem tűrjük, hogy magyarok Magyarországot ócsárolják! A magyar ne árulkodjék a magyarra! Mi megbecsülünk mindenkit, akik egyek velünk magyarságunkban. Azon leszünk, hogy a Könnyező Szűzanya ne sírjon hiába felettünk.” (1946. szeptember 8.)

(↩ folytatás a 8. oldalról)

„Édesanyám mostanra még szorosabbra fogott rózsafüzérében bízom.” – mondta. Tanítása, életpéldája ma igazán követendő és örökké ható: Hit és szív kell, hogy a nemzet meg tudjon újulni – idézte fel alakját Székely János segédpüspök atya.

Dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter fontosnak vélte megjegyezni: Mindszentynek nem voltak politikai ambíciói, mégis óriási hatást gyakorolt a politikára. Minden nehézség közepette hű maradt elveihez, keresztény értékeihez és az objektív igazsághoz. Értéket védett, igazságot képviselt, s a diktatúrák ezt nem tudják elviselni. Mindszenty nem hitt a politika hazugságainak, ezért veszítette el szabadságát a nyilaskeresztes és a kommunista diktatúra alatt is – vonta le a következtetést Navracsics Tibor. Hozzáfűzte: Mindszentynek demokráciában nem kellett volna kényszerűségből politikussá válnia annak érdekében, hogy megvédje értékeit. Az értékeket követő ember nem áldozat, hanem hős, aki végül győz; Mindszenty kiváló példája ennek. A hit, a kereszténység a legszilárdabb alapot jelenti az ingoványos talajon is. „Legyőzve győz.” A legfőbb tanulság: A demokrácia az egyetlen politikai rendszer, amely lehetővé teszi, hogy értékek mentén éljünk – zárta szavait Navracsics Tibor.

A továbbiakban dr. Soós Viktor Attila, Miklós Péter és dr. Horváth Attila történészek a kommunista diktatúrák természetéről, keresztényüldözésének sajátosságairól, a Mindszenty elleni fellépésről tartottak előadásokat. Kitértek az államhatalom könyörtelen és kérlelhetetlen fellépésére a hit, az egyház ellen, az engesztelhetetlen gyűlöletre a vallás minden formájával, megnyilvánulásával szemben.

A délutáni szekciót dr. Márfi Gyula veszprémi érsek emelkedett hangú, mély gondolatokat, szépirodalmi idézeteket felvonultató beszéde nyitotta. Hangsúlyozta legelsőként Mindszenty édesanya-tiszteletét: „Az én anyám zord idők csillaga volt”. A mindenben való mérték megtalálására hívta fel figyelmünket. A szabadság, a szigorúság, de még a hazaszeretet is helyes mértékkel jó. Mindszenty bíboros hazáját a próféták és a zsoltárosok hazaszeretetével szerette.

Dr. Kovács Emőke és dr. Molnár Imre történészek Mindszenty életútjával párhuzamba állíthatóan a ma-

gyarság, a hit szent ügyéért küzdő és a vértanúságot is vállaló Bódi Mária Magdolna ill. Esterházy János példáját, hősiességét mutatták be számunkra. Példájuk és a hitük tud a ma magyarsága és Európája számára kiutat mutatni a mély morális válságból.

Történelmünk világosan vetíti elénk, magyar nemzetünk elé sorsunkat és Istentől ránk szabott küldetésünket. A kereszténység, a hit, az erkölcs, az örök értékek kérlelhetetlen harcosainak kell lennünk minden korban, minden helyen, mint ahogy azok voltak oly' sokan hős elődeink, így a XX. században például Mindszenty József, Bódi Mária Magdolna, Esterházy János. Az ő példájuk adjon erőt, hitet, emberi tartást nekünk, ma élő magyaroknak.

Illés Csaba

Mindszenty ünnepségek a bíboros születésének 120. évfordulóján

Március 28-án, szerdán városunk dísztermében **tudományos konferencián** történészek, kutatók elemzik Mindszenty életútját.

Március 29-én, csütörtökön 17 órakor **életrajzi kiállítás** nyílik Andor Imre Mindszenty-relikviáiból a Mindszenty iskolában.

Március 30-án, pénteken 10 órától Veres András szombathelyi megyéspüspök tart **ünnepi koncelebrációs misét**

a Mária Magdolna templomban. Külön látványosságnak ígérkezik, hogy a szertartás 120 ministránsa körmenet-szerűen vonul a templomhoz az egykori zárdától. A szentmise után **koszorúzás** a Mindszenty téren. 14 órakor kezdődik a Zárda kápolnában az **emlékkonferencia**. 16³⁰-kor a bíboros életét bemutató **zenés előadást** láthatunk a Hevesi színház művészeinek közreműködésével.

„Az állami és társadalmi életnek vannak olyan alapjai, amelyeknek épségéről le nem mondhatunk, hacsak nem helyezkedünk az anarchia álláspontjára. Ilyenek: az erkölcs, a törvény, az eskü, a család, a házasság, a kötelességteljesítés, az igazság, a szeretet és a béke. Ha ezeknek történelmi sorsát nézzük a mai nemzedék életében, sajnos egyiket sem találjuk épnek és szilárdnak.” (1947. december 11.)

Riport Kovács Gergely posztulátorral, a Mindszenty Alapítvány munkatársával

Mindszenty József még életében létrehozta ezt az alapítványt. Az alapító szándéka szerint az a célja, hogy írói hagyatékát őrizze, rendszerezze, elveit, gondolatait terjessze. Az alapítvány hol tart e célok megvalósításában?

Ez egy állandó és folyamatos munkát kívánó célkitűzés, mely területen az Alapítványnak vannak sikerei, kudarcai, eredményei és hiányosságai. Az írói hagyatékot nyilvános magánlevéltárként, túlnyomó részt rendszerezetten őrzi az Alapítvány, ez egy fontos alapfeladat. Az írói hagyaték feldolgozása és közreadása terén is számos eredményt elért már az Alapítvány, elég ha csak arra utalok, hogy a rendszerváltozás előtt nagy kockázattal becsempészhető Emlékiratokat itthon is megjelentette, és ez az alapmunka ma már a legszelesebb körben ismert. Az Alapítvány kezdeményezésére jelentek meg könyvek a hercegprímás válogatott gondolatairól, történelmi szolgálatáról, bécsi szentbeszédeiről. Az általam írt és szerkesztett Isten Embere című fényképes életrajzi albumnak is társkiadója volt az Alapítvány az Új Ember Kiadó mellett. Fontos tudni azonban, hogy az Alapítvány egymaga nem foglalkozhat könyvek kiadásával és terjesztésével. Ezért ezen a téren szükség lehet egy állandó együttműködés kialakítására valamely egyházi vagy világi kiadóval. Sok érdekes téma feldolgozására nyílna így mód és lehetőség.

A hercegprímás gondolatainak, szellemi örökségének terjesztésére persze vannak egyéb eszközök és csatornák, ilyenek a meghívásra tartott előadások, nyilatkozatok, cikkek, a különböző évfordulós és egyéb rendezvények, konferenciák és ne feledkezzünk meg a szentmisékről és imaalkalmakról se, hiszen Mindszenty József szellemi örökségéhez életszentségének a széles rétegekben élő meggyőződése is hozzátartozik, melynek ápolása elsőrendű feladat és komoly lelkiismereti kötelesség.

Az évek során mivel bővült az Alapítvány célkitűzése?

Elsősorban Mindszenty bíboros szentté avatási eljárásának elindításával és szakmai, anyagi háttérének biztosításával. Szőke János szalézi szerzetes volt az egyházmegyei szakasz posztulátora és haláláig a római szakasz viceposztulátora. Ezt a nagyon komoly és szerteágazó feladatot idővel a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nem csak támogatta, de ún. pertársként hivatalosan is az Alapítvány mellé állt. Ez a kanonizációs eljárás azután további eljárások lefolytatásába való bekapcsolódást eredményezett. Elmondható, hogy hazánkban egyedülálló szakmai műhely jött létre az Alapítvány égisze alatt, melynek eredményeként a magyarországi ügyek többségének lefolytatásához különböző módon és mértékben ugyan, de az Alapítvány munkája jelentősen hozzájárult.

Miért vállalta fel az Alapítvány más kiemelkedő személyiségek boldoggá avatásának fáradságos munkáját?

Ennek volt egy praktikus oka és egy lelki-szellemi indoklottsága. Szőke János atya vállalta, hogy beletanul ebbe a mesteriségbe, és miután Magyarországon akkor csaknem egyedülként posztulátori gyakorlatot szerzett, természetes volt, hogy számos egyházmegye ordináriusa őt kérte fel az ilyen jellegű munkák előmozdítására. Fontos azonban az a szempont is, hogy a boldoggá- és szentté avatások ügyét Mindszenty bíboros főpapi működése során kiemelkedően fontos lelkipásztori területnek tartotta, és maga is nagyon sokat fáradozott ilyen eljárások érdekében. Veszprémi püspökként ő indította el Isten Szolgálója Bódi Mária Magdolna feltételezett vértanúságának kivizsgálását. Hercegprímásként fontosnak tartotta Boldog Margit szentté avatásának háború utáni méltó megünneplését. Neki köszönhetjük, hogy kérésére minden egyházmegye részletes jelentést készített a harcok és megsemmisítések során történt és hitellenes gyűlölettel vezérelt gyilkosságokról. A Ferences Vértanúk most zajló eljárás-

sának ez a szakanyag az egyik legfontosabb történeti forrását jelenti. Később pedig, amikor 1971-ben Rómában járt, részt vett Kolbe atya oltárra emelésén, és a Szenttéavatási Kongregációban a magyar ügyek állásáról tájékozódott. Szorgalmazta Hám János ügyének folytatását, segítette a ma már boldogként tisztelt Károly király kanonizációs ügyét, és se szeri se száma azoknak az eseményeknek, melyek során a szentek iránti tiszteletéről és a közbenjárásuk erejébe vetett bizalmáról tett tanúságot.

Kiknek a boldoggá avatásában működtek közre, és kik azok, akiknek a boldoggá avatása még nem fejeződött be, és az Alapítvány támogatja?

Szőke János atya a már boldoggá avatottak közül Salkaházi Sára szociális testvér, valamint Romzsa Tódor, Meszlényi Zoltán és Scheffler János püspökök eljárásában dolgozott, a folyamatban lévő ügyeket viszont nehéz lenne felsorolni, mert a posztulátori munka újonnan megállapított nyugdíjkorhatára miatt az utóbbi időszakban több változás történt ezen a téren. Jelenleg a feladatok számba vétele történik, ezt követően tudunk majd minderről részleteket mondani.

Hogyan tudná támogatni az Alapítvány azt a plébániát, ahol Mindszenty a leg-hosszabb ideig működött és plébániánk miben tudná segíteni az Alapítványt?

Az Alapítvány elsősorban szellemi háttérrel tud biztosítani a hercegprímás emlékét őrző közösségek és intézmények számára. Ezt lehetőségeinkhez mérten szeretnénk még érzékelhetőbbé tenni, hogy a több mint egymillió imádkozó és engesztelő magyar közössége, a Mindszenty bíboros tisztelő sok száz-ezer ember összetartozását ily módon is erősíthessük, és ez jótékony hatással legyen a magyar egyház és a magyar nemzet egészére.

Az Alapítvány anyagi erejét jelenleg teljes mértékben igénybe veszik, sőt alkalmanként meg is haladják a hosszú évek óta zajló Mindszenty-eljárással
(folytatás a 11. oldalon ⇨)

(↔ folytatás a 10. oldalról)

kapcsolatos költségek. Ezért ahhoz, hogy az Alapítvány kiteljesítse a tevékenységét és mecénása is lehessen a különböző, nemes célokat megvalósítani kívánó Mindszenty-tisztelő közösségeknek, ahhoz a tehetősebb közösségek adományaira lenne nagyobb szükség. Ezt azonban a jelenlegi gazdasági helyzetben talán kérni se szabadna. Kérdésének második felére azt válaszolnám, hogy a hercegprímás által annyira szeretett Egerszegi Plébánia hívei minél több imádsággal és jócselekedettel tudják támogatni az Alapítvány munkáját, Isten Szolgája mielőbbi boldoggá avatását.

Ez méltó viszonzása ma is annak a páratlan szeretetnek, amellyel Mindszenty bíboros egész életében az egerszegi híveihez, munkatársaihoz és barátaihoz viszonyult. Nem véletlen, hogy álmainak leggyakoribb színtere is – ahogy ezt Napi jegyzeteiben megvallja – Zalaegerszeg városa volt.

Milyen módon tudja az Alapítvány 2012-ben a magyar nemzeti és katolikus célt szolgálni, amit a bíboros élete céljának tűzött ki?

Elsősorban a már említett közösségtudat ápolásával, és ehhez hozzátartozik az a fontos célkitűzés, hogy ne azt keressük, ami elválaszt bennünket egymástól, hanem azt ami összeköt. Ez igaz Mindszenty bíboros életútjának az életszentségéhez méltó – újszerűen megközelített – értékelésére is. Mert sok igazságtalanság és méltánytalanság után úgy érzem, hogy elérkezett az ideje a megbocsátásnak és a kiengesztelődésnek. Mindszenty atyánk életében nem a kommunizmus kétségtelen bűneire vagy a Vatikán máig feldolgozatlan ún. Keleti politikájának esetleges tévedésére, hanem a Krisztus által „legyőzve győzedelmeskedő” főpap hitvallására kell tekintenünk. Ahogy az Üdvözítő kínjainál is fontosabb, ahogy abban a

páratlanul kegyetlen élethelyzetben, a szent keresztfán az Isten szeretetéről tett bűneinket megváltó tanúságot. Azzal is szembe kell néznünk, hogy az általunk szeretett és tisztelt Mindszenty bíboros nem volt hibátlan, és esetleges tévedései arra való, hogy tanuljunk belőlük. Az életszentség ugyanis nem tökéletességet jelent, egyedül Isten az, aki tökéletes.

Át kell járja gondolkodásunkat az a szeretet, amit – olyan szépen fogalmazva – a hercegprímás az ő szeretett magyarjainak „párnája alá akart tenni”, hogy „ne legyen nyugtuk ettől az ösztökétől haláluk pillanatáig”. A Mindszenty-tiszteletnek, ahogy minden szent tiszteletének ez ugyanis a legfontosabb célja és lelkipásztori rendeltetése: tanúságtételük erejéből hitet, reményt és szeretetet meríteni. Ebben látom az Alapítvány legfontosabb aktuális feladatát és megújuló közösségi küldetését.

Van-e megtartó programja a külhoni magyar ifjúság számára?

Ezen a téren a hercegprímás tanítására tudunk hagyatkozni, aki a mainál sokkal nehezebb történelmi időkben is mindig, következetesen a szülőfölddel szembeni hűség köteleességére figyelmeztetett. „Az Isten titeket magyarnak teremtett!” – mondta egyik megrendítő emigrációs szentbeszédében hozzátéve, hogy a virágnak ott kell nyílnia, ott kell virágoznia, ahová az Isten elültette. Erről a hűségről tett tanúságot egész életében: két világháború, minden kínzás, megaláztatás, börtön és félrabság ellenére. Ha ő ilyen helyzetekben hű tudott maradni a hazájához, és nyolcvanévesen is, még a számkivetettségben is a magyarság lelkipásztori szolgálatát végezte, akkor a jelenlegi nehézségek között ez a lelkiismereti parancs érvényes kell legyen a mi számunkra is, hiába csábítanak bennünket múlandó anyagi javak idegen vidékre vagy országokba.

Jelenleg kik az Alapítvány tagjai?

A Mindszenty Alapítványnak ma két ága van. A bíboros által alapított „anyaintézmény” vadúzi székhellyel működik. Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek a tiszteletbeli elnöke, Habsburg-Lotharingiai Mihály főherceg az elnöke, tagjai pedig Michael von Liechtenstein herceg, dr. Cserháti Ferenc püspök, dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és dr. Gábor Bertalan, felvidéki lelkipásztor. A hazai feladatok ellátására az „anyaintézményhez” kapcsolódik a Magyarországi Mindszenty Alapítvány, melynek három kurátora kell legyen, jelenleg Habsburg-Lotharingiai Mihály elnök mellett Császár István pápai káplán, szombathelyi püspöki helynök és Kovács Gergely okleveles posztulátor jelölése van folyamatban.

A szentté avatások híradója, „Vértanúink-Hitvallóink” kiadvány már XVIII. évfolyamába lépett. Mi a kiadvány célja? Hogyan juthatnak hozzá az érdeklődők?

Az újság fontos szerepet töltött be a csaknem másfélmillió imádkozó és engesztelő magyar közösségének toborzásában. Az évente négy alkalommal 35 ezer példányban megjelenő kiadvány célja, hogy tájékoztatást nyújtson az Alapítvány közreműködésével zajló, vagy tágabb körben, a magyar vonatkozású szentté avatási ügyekről, híreket közöljön, beszámoljon különböző eseményekről és imameghallgatásokról. Ez tehát egy nagyon fontos orgánus a már említett nyitottság és párbeszéd szempontjából is, ezért – ha a lehetőségek engedik – az Alapítvány nem szeretne lemondani a kiadásáról. Az érdeklődők ingyenesen juthatnak hozzá minden olyan plébánián, ahol ezt a plébános atya igényelte vagy a jövőben kérni fogja.

Kovács Gergely
okl. posztulátor

a Mindszenty Alapítvány munkatársa

„Az igazi demokrácia lelkiismereti szabadságot, a szülők jogait a munkások szabad egyéniséggé való alakulását, a munka rabszolgaságának megtörését írja zászlajára... Örömmel fogjuk látni, ha majd a magyar népet az emberiség e nagy törekvésének szolgálatába állítják.” (1945.)

„Ne féljete! Nem tart ez örökké!”

Tompa József visszaemlékezése Mindszenty Józsefre

Nagypapámmal készült egy interjú Mindszenty Józsefről, a Jó pásztor szobor felszentelésekor, melyet családukban rendszeresen újranezünk. A Duna TV készítette el és tudósított a szobor állításáról és az én papám szólalt fel a mikrofon előtt. Akkor még egészen kicsi gyerek voltam, de azóta többször megnéztük a rögzített részletet felesége, 4 gyermeke, 9 unokája körében. Számomra nemcsak azért fontos, mert nagyapám azóta már a mennyországban van, és újra láthatom és hallhatom beszélni, hanem azért is, mert már kezdem érteni, amit elmond... Én is megyek elsőpéntekenként gyónni, eddig a könnyebb utat választottam, de Tőle megtanultam, hogy a fejmosás jogos, tehát alázattal elviselem, nem kerülöm el. Ebben is és a bátorságban, de a kiállásban is próbálom utánozni kedves papámat és Mindszenty Józsefet.

A riport leírt változata:

Személyesen is jól ismertem ezt az embert, akit legjobban tiszteltem. Kemény ember volt és nehéz volt vele szembenézni. Fiatalember voltam akkoriban, úgy eleinte nem is annyira vonzódtam hozzá, mondjuk nem örültem neki, ha hosszabb időre találkoztunk. Mélyen az ember szemébe nézett és röviden megmondta azt, hogy mit vár.

Hallottam, amint Ő itt beszélt, amikor legutoljára beszélt, mint hercegprímás a híveinek:

„...Ne féljete! Ne féljete! Nem tart ez örökké! A bátorság, a kiállás az segíthet túl mindenben. Nézzétek, – ott a Bárány épület volt szemben – odanéztünk, nagy tömeg volt itt a plébánián, nagy tömeg – nézzétek! Onnan a tetőt fedő cserepek alól villognak az ÁVO-sok fegyverei felém, rám célozva. Nem félek! Én sem, ti se féljete! Ezek ferde eszmén vannak és egymást fogják fölfalni! De nektek túl kell élni! A magyaroknak túl köll élni ezt!”

Nagyon agilis ember volt... iskolát, iskolát és utakat építtetett a népnek! A hegyi lakók bejárhasanak ide, a téli rossz időkben ne a mezőkön keresztül a felázott utakon át – hát meg is készültek az utak. Nem szerette az akkori vezetőség, nem szerették a földes urak, mert akkoriban virilista helyzet

volt, ezeknek kellett a terheknek a nagy részét viselni.

Az emberek szerették?

Nem szerették annyira amennyire megillette volna. Én magamról mondom csak, én magam se

nagyon szívesen találkoztam vele, röviden, de bölcs dolgokat hallott tőle az ember. De nem kerestem az alkalmat, hogy beszélgethessek vele.

Miért?

Isten tudja, hogy hogy van az

ember a szigorú emberekkel!? Más-hol is előfordul az, ugye? Így van ez a tanárok közt is, ugye?

De ez a szigorú ember egy bárányt tart a kezében...

Úgy van!

Miért?

Kérem, karácsonykor a kocsijára felpakolta a csomagokat, de amennyi ráfért! És ment a szegényekhez egy-egy nagy, elkészített csomagot – a család nagyságától függően – odavitte. Aki nem tudott eljönni (a templomba), odament hozzá és ott végezte el a karácsonyi ajátatosságot a családdal. A jó pásztor! Ez csodálatos jó pásztor volt! Sose féltette magát a farkasoktól csak a bárányokat! Talán egyszer-kétszer gyóntam nála – megmondom őszintén – fiatalember voltam én is és az ilyen erős fejmosásokat kerülte az ember, mert azért megmosta az ember fejét. Erősnek kell lenni, ellen kell tudni állni a bűnnek! (– mondta.) Így kerültük. A gyóntatószékben is... nem volt igazunk! Látjuk, mióta családostok, családapák lettünk – nekem is hét gyermekem volt – hát láttuk ott, hogy bizony kemény apának is kell lenni, nem csak simogatónak, mosolygónak.

Tompa Márton

„Ha Magyarország teljesen elbukik a marxizmus áradatában, egész Európa számára sírba száll a szabadság: – Aki nem hiszi, jöjjön ide és lászon szemeivel!” (1948. július 1.)

Iskolánk névadója – Mindszenty József

Mindszenty József a magyar katolikus egyház egyik legnagyobb 20. századi alakja. Pehm József néven született a Vas megyei Csehmindszenten. 1915-ben Szombathelyen szentelték pappá. 1917-től Zalaegerszegen volt gimnáziumi hittantanár. Az 1918–19-es forradalmak idején politikai okokból letartóztatták, majd a Tanácsköztársaság alatt internálták. 1919 októberétől térhetet vissza ismét Zalaegerszetre, ahova első plébánosi kinevezését kapta. 1924-től apát, 1937-ben pápai prelátus lett. 1944. március 15-én püspökké szentelték, és a veszprémi egyházmegye élére állították. E hosszú zalaegerszegi tartózkodás alatt rengeteg olyan dolgot hozott létre a városban és a hívek közösségében, ami miatt méltán vagyunk rá büszkék mi utódok is.

Tevékenysége közül egyet emelünk ki, a mai iskolánk megalapítását, létrehozását. A városban rövid idő leforgása alatt két szerzetesrendet telepített le: Olában a ferences atyák számára építtetett egy zárdatemplomot, majd Törökbálintról Zalaegerszetre

hívta a francia Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend nővéreit. Számukra gyönyörű helyen egy tanítóképző zárdaiskola megvalósulását tette lehetővé, amelyben elemi iskola is működött. Ezt az iskolát „Mindszenty legkedvesebb iskolájának” emlegetik.

1928. június 17-én, az általa tartott ünnepi szentmise során helyezték le a Notre Dame Zárda és a hatalmas iskola alapkövét. Az iskola aztán szépen, Istennek tetszően működött hosszú éveken át. 1950-ben azonban feloszlatták a Notre Dame Rendet, s csak a rendszerváltást követő években kezdhette meg újra szerzetesi működését. Így az iskola sem működhetett a kommunista diktatúra évtizedei alatt.

A rendszerváltozás után az első tanévkezdés 1993. augusztus 28-ra esett. Híres személyek jelentek meg az első ünnepi szentmisén. Nagy nap volt ez az intézmény és a rend életében. Az újrakezdés, az új remény ideje. A hit ereje győzedelmeskedett.

Ma az iskola arculatát, nevelési-oktatási elveit meghatározza, életét áthatja a katolikus szellemiség. Rengeteg program és lehetőség van az itt tanulók számára. Minden tantárgyban lehetőségük van a diákoknak versenyeken elindulni, ahol a jó helyezésért jutalmakat kapnak. A gimnáziumnak hagyományos rendezvényei is vannak: ilyenek a gólyabál, a

szalagavató és a ballagás. Ezen kívül segítséget és lehetőséget kapnak a diákok a hitük fejlődéséhez. Az iskolában minden tanulónak megvan a lehetősége arra, hogy bekapcsolódjon az őket érintő döntések előkészítésébe. Az osztályok nagyon összetartó közösségekké válnak a közös diákévek alatt. Az iskola nagy hangsúlyt fektet a nemzeti hagyományaink megismertetésére, a magyarságtudatra és a hazaszeretetre. Jól felkészült tanárok tanítanak, munkájukat magas szakmai színvonalon végzik. Az iskola minden lehetőséget megad a nyelvek emelt szinten történő tanulásához (francia, német, angol), emellett korszerű számítástechnikai ismereteket is tanít az ezen a szakon tanuló diákok számára.

Büszkén mondhatjuk, hogy Mindszenty József alkotása, terve, fáradozása nem volt hiábavaló, az általa létrehozott iskola ma is nagyon színvonalasan működik, magas szintű tudást, mély hitet, szilárd értékéket nyújt az itt tanuló diákoknak.

Révész Ádám, Inkovics Rebeka (11.a)
Mindszenty József Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium

„Az igazság mindig igazság marad, ha hangját veszíti is. De a hazugság hazugság marad, ha milliók hirdetik, milliók erőszakolják és százmilliók veszik is be... A jegy, amelyet korunk homlokán hord, egyre jobban kiütöközik a törvényes őszinteség elsikkasztásán: az igazmondás hiánya rendszeressé vált és hadászati fokra emelkedett. A szavak és tények értelmének kiforgatása, az ámítás klasszikus fegyvere.” (1948. február 15.)

Jegyzetek 1950-ből

„A püspöki konferencia Mindszenty József letartóztatása után, 1944 januárjától megszüntette az addigi megszokott jegyzőkönyvvezetést, attól kezdve a jegyzőkönyvek csupán rövid, emlékeztető jellegű, néhol semmitmondó feljegyzéseket jelentettek.” (Elhangzott A Magyar Katolikus Püspöki Kar feljegyzései 1949-1965 között című könyv bemutatóján, 2008-ban a szerkesztőktől.)

Eddig még nem publikált 28 ilyen kis jegyzetlap 1950. augusztus 25-ről, szeptember 5-ről és szeptember 13-ról datálódik. Különösen érdekessé teszi, hogy közben, 1950. augusztus 30-án, Grösz József kalocsai érsek aláírta a megállapodást az egyház és az állam között.

Augusztus 25-én a főpapok az állami vezetőkkel tárgyalhattak, a szeptemberi dátumok már a püspökök és a szerzetesrendek vezetői közti megbeszélésekről tanúskodnak.

A papírok a szerzetesrendek felosztatásáról, a szerzetesek sorsáról, a civil életben való magatartásról, az öregek és betegek elhelyezéséről, a fiatalabbak munkába állításáról, és a megmaradó egyházi iskolákról értesítenek. Feltűnik Kádár neve, mint kemény tárgyalópartneré, érdekes módon Rákosi engedékenyebbnek tűnik és az oktatásnál Jóború Magda is említésre kerül.

Úgy tetszik kemény vita folyt az egyházi iskolákról, Rákosi vétőzta meg az Angolkisasszonyokat, a Sacré Coeur és a cisztereket, de nem akar templomokat bezárni, és úgy véli, nem rendül meg 1000 öreg ember eltartásától az állam.

Rákosi:
Nem akar templomokat bezárni!
Szerzeteseknél mindig mindig a 400-nál több a nővér. Ebben benne van már az addigi 325.
Rákosi válasza:
angolkisasszony
sacré coeur
ciszterek

Alkudoztak az aktív szerzetesek számán, ez a kongruá-sokkal együtt 748, de Kádár csak 450-et enged. Megegyezés nincs.

Jóború Magda: Azok szerzetesek, akik pedig képesítéssel rendelkeznek a Vallás- és közoktatási Minisztérium kérdőívének kitöltése után elhelyezést nyerhetnek. Szívesen

Angolkisasszonyokkal együtt:
748.
Kádár: 450-et enged.
Megegyezés nincs.

látnák az iskolákban, de gyárakban is őket.

Aki nem abban a helységben talál munkát, ahol a gyűjtőtábor van, a rendőrségen, tervezett nyomtatványon kell jelentkeznie.

Rendőrségi ~~nyilatkozat~~
Rendőrség. K. Y. (püspöki)
városi községi nyilatkozat
Főp. Rákosi
közvetlenül való ki-
vétel. ~~megjegyzés~~
Rendőrségben van N. N.
befeljegyzés, meg merít
a szerzetesi közösségből ki-
vétel és munkavállalás
céljából - K. Y. ra tábor-
zik.

A jegyzetek tanúsága szerint a Püspöki Kar, miután aláírták a kényszermegegyezést az állammal, nemcsak a nincstelené vált szerzetesek elhelyezésével, étkezésével, ruházatával foglalkozott, hanem azzal is, hogy lelkileg „hogyan fogadják a felosztatást: megadással, engesztelő lélekkel, áldjuk a Gondviselést. Teljes bizalommal: lesz még ünnep, feltámadás. Mindig a hit és a szellem győzött az anyag fölött.

I. visszapillantani a múltba: ez világosít fel, miért engedte meg Isten.

II. Szembenézni a jelennel, felismerni a jelen küldetését.

III. Látni a jövőbe, mit kíván a jövő?

Megnézni, amit hibáztunk: Szeretet és egység terén a múltban voltak hibák is! A közösségben többször hiányzott a szerepet. A szociális érzék is hiányzott többször. Feladat: Megfigyelni a világot, készülni és az új világba behelyezkedni. Megismerni a problémákat, a világot és fölfogását, hogy ezt megcáfoljuk.”

Zimonyi Emerika

„Ha valaki nincstelenül jön hozzám, akkor nem tudom megállapítani a milyenségét, mert az embernek a természete akkor látszik meg igazán, hogy jó vagy rossz, amikor már van valamije.” (1975. február 27.)

Országos Középiskolai Mindszenty (Pehm) József pályázat

Mindszenty (Pehm) József 120 éve, 1892. március 29-én született. Egész életét Istennek, a Szűzanyának, Egyháznak, hazájának és híveinek áldozta. Zalaegerszegen – mint apátplébános – 25 esztendőn át végzett igen tevékeny és nagyon eredményes lelkipásztori munkát. „Rendkívüli egyéniség, makulátlan életű pap, buzgó és eredményes lelkipásztor, meggyőződéssel bátran megvalló közéleti szereplő, hazáját és népét rajongásig szerető magyar, legnagyobb főpapjaink egyike és legendáshírű száműzött szabadsághőseinknek, II. Rákóczi Ferencnek és Kossuth Lajosnak méltó utódja volt.” (Közi Horváth József)

Az évfordulóra tekintettel a zalaegerszegi **Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium** és az **Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség** országos pályázatot hirdet a magyarországi középiskolák 9-12. évfolyamos tanulói számára.

Bemutató témák:

I. Mindszenty (Pehm) József 25 éves zalaegerszegi szerteágazó apátplébánosi tevékenysége levéltári források és/vagy korabeli újságok alapján

II. Mindszenty (Pehm) József 25 éves zalaegerszegi szerteágazó apátplébánosi tevékenysége személyes vissza-emlékezések alapján

Beküldési határidő: 2012. október 1.

Eredményhirdetés: 2012. október 29. (Az érintettek értesítést kapnak.)

Az írásos pályaművek terjedelme: min. 10, max. 20 A4-es gépelt oldal

Információk: telefon/fax: +36/92/310-195, E-mail: mindszenty.zeg@enternet.hu, Honlap: www.mindszenty.net

Jó volt olvasni:

Nagy Gáspár:

„Golgota orma: szenvedés győzelme”

Hálaadó ének Mindszenty József hercegprímás, bíborosért
(Énekelhető az Isten hazánkért dallamára is)

Vas vármegyében, Hegyhátnak szülötte,
Mindszent porából vétetett a Mennybe.
Édesanyjának neve volt Borbála,
Égi Szentanyánkhoz
szálljon érte hála!

Éber Jópásztor, hitben törhetetlen,
barna és vörös veszedelem ellen
Egyházát s népét védelmezte bátran:
Nagy hősiességből
mindenkor példát ad!

„Golgota orma: szenvedés győzelme”,
Krisztusnak sorsát sorsával hirdette,
s nem törhették meg gonosz diktatúrák,
mert mellette mindig
pártfogón az Úr állt!

„Vádolók vádja néked dicsőség”,
Mindszenty József, üzött (árva) magyar néped
kéri az Úrjézust és a Boldogasszonyt,
hogy szent életedért
bő hitet fakasszon!

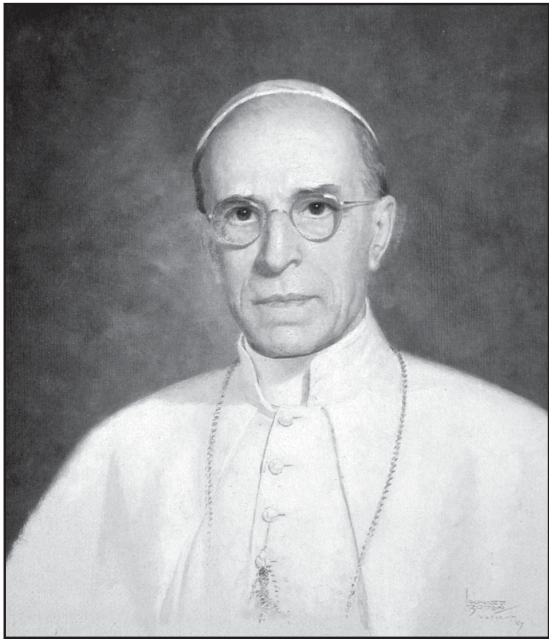
(2005. március 3.)

Nagy Gáspárné Szabó Márta engedélyével

Nagy Alajos szíves kérésére lejegyezte és verssé szerkesztette Isten kegyelméből Nagy Gáspár vándorénekes, ki született vala Bérbaltaváron, 5 km-re M. J. falujától.

„Oka van annak, miért nem volna szabad a templomon kívül is hirdetni: Ne ölj, Ne fajtalankodj, Ne lopj, Ne hazudj és rágalmazz!” ... „Ahol a vallás már magánügy, ott korrupcióba, bűnbe és kegyetlenségbe fullad az egész élet.” ... „Ahol lebbegetik ezt az elvet, ott elárad a gyilkosság, fajtalanság, lopás, rablás, hazugság, rágalmazás. Ez az eláradás, eliszaposodás aztán súlyos ügye a köznek, nehéz lesz megbírni az állami költségvetéssel.” (1946. október 20.)

Őszentsége XII. Pius Pápa szózata Róma népéhez 1949. február 20-án (részlet)

Rómaiak, kedves fiaim és leányaim!

Az az egész kultúrvilág által elutasított ítélet, amelyet ott a Duna partján hoztak a római Anyaszentegyház egy kimagasló bíbornoka ellen, itt a Tiberis partján az Örök Városhoz méltó tiltakozó kiáltást váltott ki.

De nem mondható elszigetelt jelenségnek az a tény, hogy most egy, a vallással szöges ellentétben álló hatalom börtönbe vetette az Egyház egyik fejedelmét, akit népének túlnyomó többsége igen nagy tisztelettel vett körül, -- ez csak egy szem az üldözések ama láncolatában, amelyet néhány diktatórikus államhatalom indított meg a keresztény tan és keresztény élet ellen.

Minden idők valamennyi üldözését jellemzi, hogy nem éri be az áldozatok fizikai tönkretételével, hanem hazájuk és az egész társadalom előtt is gyűlöletessé és megvetette akarja őket tenni.

Rómaiak! Krisztus Egyháza, az Isteni Megváltó által kijelölt ösvényen halad. Tudja, hogy örök, tudja, hogy nem fog elpusztulni, tudja, hogy a legvadabb fergetegben sem fog elmerülni. Az Egyház nem koldulja a kedvezéseket, földi hatalmak fenyegetései és csapásai nem félemlítik meg. Nem keveredik pusztán politikai vagy gazdasági kérdésekbe és nem vitatkozik egyetlen kormányforma hasznos, vagy káros voltáról sem. Mindig az után vágyódik, hogy amennyiben rajta áll, békében éljen mindenkivel (vö. Róm 12,18), megadja a császárnak azt, ami őt jog szerint megilleti, de nem árulhatja el, sem el nem hagyhatja azt, ami az Istené. Márpedig jól tudott dolog, hogy a totalitárius és vallásellenes állam türelmének és kétes elismerésének áráként mit vár és mit követel az Egyháztól. Ő ugyanis akarna egy olyan Egyházat, amely hallgat, amikor beszélnie kellene.

Olyan Egyházat amely lazít Isten törvényén és azt emberi akarathoz formálja akkor, amidőn hangos szóval azt védelmeznie és hirdetni kellene,
olyan Egyházat, amely elszakad attól a megingathatatlan alaptól, amelyre Krisztus építette, hogy a napi közvélemény homokjára építsen tovább és hagyja el azt az irányzatot, amelyet követ,
olyan Egyházat, amely nem helyezkedik szembe a lelkiismeret elnyomásával és nem védi meg a nép alapvető jogait és igazságos szabadságát,
olyan Egyházat, amely dicstelen szolgaságban a templom falai között marad bezárva és elfelejti Krisztus isteni parancsát: Menjetek ki az útszélre (Mt 22,9), tanítsatok minden népeket (Mt 28,19).

Hallgathat-e tehát ő akkor, mikor egy nemzet kebelén belül erőszak és ravaszság hatása alatt elszakíttatnak a kereszténység középpontjától, Rómától azok az egyházak, amelyek vele egyek voltak, midőn az összes görögkatolikus püspökök börtönbe kerülnek ezért, mert megtagadják hitük elhagyását, üldöznek és letartóztatnak papokat és hívőket, mert visszautasítják az igaz Anyaszentegyházuktól való elszakadást?

Hallgathat-e a Pápa akkor, midőn egy állam, saját illetékességének határait áthágva, bitorlóan magának tulajdonítja azt a hatalmat, hogy egyházmegyéket szüntessen meg, lemondassa a püspököket, szétbomlassza az egyházi szervezetet és a hatékony lelki gondozás elemi követelményeinek színvonalát alá süllyessze le?

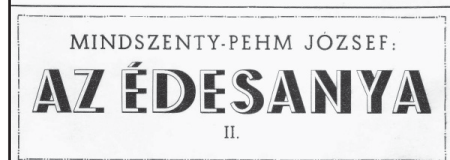
Hallgathat-e a Pápa akkor, mikor egyesek már odáig mennek, hogy börtönrel sújtanak papokat, akiknek semmi más bűnük nincs, hacsak nem az, hogy nem akarták megsérteni a legsérthetlenebb titkot: a bűnbánat szentsége titkának pecsétjét?

„Állok Istenért, Egyházért, Hazáért, mert ezt a kötelességet rója rám a nagyvilágon legárvább népem történelmi szolgálata. Nemzetem szenvedése mellett a magam sorsa nem fontos.” (1948. november 18.)

Az édesanya, aki a Fájdalmas Szűz nyomán járt nehéz keresztútján

„Isten szeret anyánk szívén át.” Valotta Mindszenty József, Magyarország egykori bíborosa, hercegprímása, esztergomi érseke. 120 évvel ezelőtt született és most születésének évfordulóján igyekszünk méltósággal, tisztelettel és szeretettel emlékezni.

Az édesanya című könyvét harminc évvel ezelőtt kaptam meg. Most, az évfordulóra készülve újra olvastam, és most értem csak igazán, hogy a képein látható komor tekintet mögött megjelentő jellemét édesanyjától örökölte.

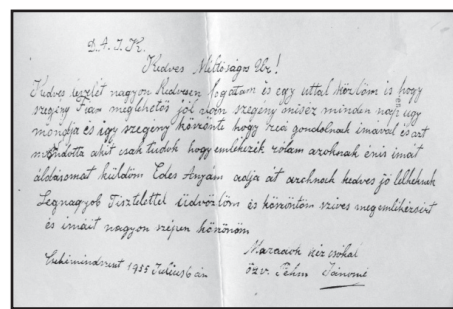
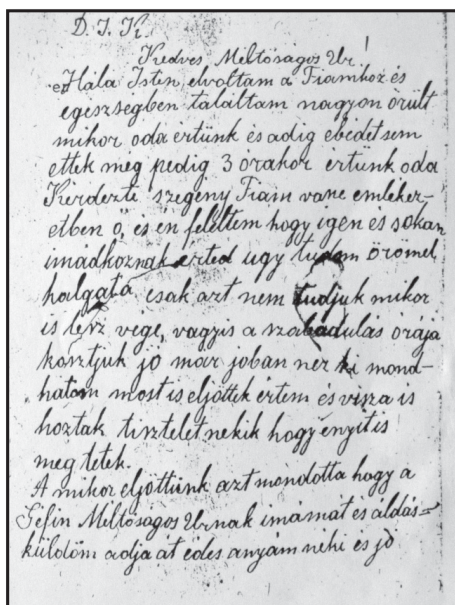
„Minden nagy ember mögött, az élet fejlődésének minden fokán és változtatásban, minden siker és vállalkozás mögött ott van valahol a nő, a serkentő – láthatóan vagy láthatatlanul.” (Mulford Prentice)

Az ő életében is ott volt az édesanya, akinek személye elválaszthatatlan fiától, pedig életük legnagyobb részét egymástól távol töltötték. Egyszerű, szelíd, türelmes asszony, aki soha nem ismert lehetetlent. Aki akaratát mindig a leg-

nagyobb elszántsággal tudta keresztülvinni.

„Hatgyermekes édesanya, akit élete alkonyán, 85 éves korában, 14 unoka és ugyanannyi dédunoka tisztelettel és szeretettel övez Mindszenty otthonában. Letartóztatásom és meghurcoltatásom idején 74 éves és már két év óta özvegy. Az egyszerű falusi környezetből siet védelmemre. Odaadó anyai szeretettel, nagy okossággal és ügyességgel áll haláláig mellettem. Ebben a felfordult és kegyetlen világban is rám talál a bolsevikai börtönökben. Azelőtt sosem járt minisztereknél. Most elment a törvénytelen eszközökkel hatalomhoz jutott párt nagyságokhoz. (Micsoda keresztet jelentett ez neki)... Amivé lettem, anyám érdemeinek és imáinak köszönhetem...”

Az édesanya szeretete mindig elkísérte fiát és mindig vele volt. Amikor már nyilvánvaló volt, hogy a bíboros nem kerülheti el a letartóztatást, édesanyját Esztergomba hívta, és igyekezett őt felkészíteni arra a keresztútra, ami már készülében volt. „... talán könnyebben el tudja viselni a csapást, ha közelemben tartózkodik, és nem a távoli családban éri a szomorú hír. Nagy aggodalommal fog-

lalkoztam azzal, hogyan tudnám könnyíteni és amennyire lehet elviselhetővé tenni szenvedéseit. Édesanyám azonban azzal nyugtatott meg, hogy a Fájdalmas Szent Szűz nyomán akar járni nehéz keresztútján.”

A börtönökben eltöltött időben csak ritkán találkozhattak. Maradt hát az erőt adó, elszakíthatatlan lelki kötelék. Egy fénykép volt mindkettőjüknek, ami ennek a lelki köteléknek a legdrágább kincse volt. „Egyetlen képem volt a világból. Kihelyezem. Minden este megcsókolom. Egész fogságom alatt naponta egy tized rózsfűzért mondtam el érte.”

Mindszenty József áhitattal szerette édesanyját. Mély fájdalom volt számára a halála, nem állhatott ott édesanya sírjánál. „Az én anyám zord idők csillaga volt és szomorúságomban néha már csak az ő fénye vigasztalt. Most elment a csillag. Elhívta az örökkévalóság nagyobb fénye... Nemcsak szegény vagyok, de örök tartozásomat is érzem azzal a sírral szemben, amelynél nem voltam, és amelyet talán soha nem is láthatok.”

„Valahol messze, valaha régen
Megástak egy sírt temető-szélén.
Fája elsüppedt, hantja behorpadt,
Ki nyugszik ottan, azt én tudom csak.

Nem jártam arra, de odaszállnék,
Nem láttam soha, de rátalálnék.”

Nátrán Józsefné

„Igazán az öreg Toldi Lőrincné szavai tolnak ajkamra: Lelkemről lelkedzett gyönyörű magzatot. Csakhogy szép orcádat még egyszer láthatom. Gyönyörű látni téged magyar ifjúság, ilyen nagynak, szépnek! Legyen hitetek és ragaszkodjatok az erkölcsi alaphoz mindenben és mindenkor!” (1956. november 2.)

Tisztelik őt – miért?

Részlet Mészáros István: Mindszenty a Sándor-palotában című könyvéből

A történelem kisebb-nagyobb személyiségeinek, de legkiválóbb, legjelentősebb szereplőinek is nagy részét egyszerűen tudomásul vesszük. Elkönyveljük magunkban, hogy léteztek, hogy melyek voltak legkiemelkedőbb tetteik. Egyikről-másikról olykor értékelő véleményt is formálunk, elismerjük egyiket, elmarasztaljuk a másikat, s így őrizzük őket emlékezetünk tárházában (így is mondhatjuk: panoptikumában). De nincs hozzájuk semmiféle személyes kötődésünk, szubjektív vonzalmunk, szimpátiánk.

Vannak a történelem szereplői között azonban olyan személyek is, akik – valamiféle ok következtében – közelebb állnak hozzánk, akiket *nem csupán ismerünk, de tisztelünk* is. Ez persze egyénenként a legnagyobb különbségeket mutatja.

Itt most nem magánemberekről, hanem „történelmi személyiségek”-ről van szó, akik tehát egy nagyobb emberi közösséggel – országgal, néppel, nemzettel, vallási közösséggel stb. – álltak szoros kapcsolatban, s annak életét, sorsát jelentősen befolyásolták. Kettős – együttesen érvényesülő – oka van annak, hogy tiszteletünk tárgyává lesz valamelyik történelmi személyiség.

Az egyik: a *meggyőződés*. Tehát meggyőződésünk, hogy tiszteletre méltó ő, mert tiszteletreméltó volt az élete, mégpedig azért, mert *tettei, döntései az adott közösség valódi javát szolgálták*, annak elérésére irányultak.

A másik: akit tiszteletünk tárgyává választunk, ahhoz valamiféle erőteljes *lelki kapcsolat* fűz bennünket, valamiféle spirituális irányazonosság, közös identitástudat köt össze, függetlenül az időtől, átívelve évtizedeket, évszázadokat.

Az egyes történelmi személyek iránt bennünk kialakult tisztelet nem vallásos jellegű, nem ájtatos-jámbor színezetű, hanem kifejezetten *világi*,

profán. Alapvetően intellektuális töltésű (hiszen ismernünk kell lényeges tényeket), de kétségtelenül érzelmileg is átjárt. (Nem szükséges hozzáfűzni: a tisztelet sohasem azonos a rajongással!)

A valaki iránti tisztelet jellegébe beletartozik az is: tiszteletünk tárgya *nem hibátlan lény*: vannak tévedései, rossz döntései, vétkei. Nem emberfeletti létező, hanem – s éppen ez a lényeg – *ember*, e világi, ezen a földön élő ember, gyarló ember, aki emberi gyengeségekkel vívódva, azok *ellenére* emelkedett erkölcsi-lelki-szellemi nagysággá.

E sorok írójában ilyen tisztelet él a XX. század nagy magyar történelmi személyiségei közül Apponyi Albert, Teleki Pál és Kodály Zoltán iránt.

És Mindszenty bíboros iránt.

Mogy miért? Lényegében erről szól az általam írt könyvek, tanulmányok, cikkek hosszú sora. Arról, hogy jól felismert és tudatosan vállalt *élethivatását* teljes erejével igyekezett betölteni, *mindig másokért*, mindig a kisebb-nagyobb közösségek javára, mindig egyháza és hazája érdekében. Életeleme a másokért végzett *munka* volt, amelyhez alapvető feltételként társult a *tudatos fegyelem*, a belső és külső fegyelem. Mindig kész volt a mások érdekében való *szenvedésre* is. S mindezek forrása, alfája és ómegája: a benne munkálkodó *Isten- és emberszeretet*, annak teljes kiterjedésében.

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert mint Magyarország első főpapja *önfeláldozó bátorsággal védelmezte a többmillió magyar katolikus közösséget, az egész magyar népet az embertelen-istentelen kommunista hatalom értéktörő kártevéseivel szemben*. A keresztény magyar ellenállás szellemi-lelki vezéralakja volt a hazánkat-népünket az in-

ternacionalizmus rabságába kényszeríteni akaró világhatalommal és hazai helytartóival szemben.

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert elvei mellett *hűségesen kitartott*, akkor is, amikor ellenfelei börtönbe zárták, kegyetlenül megkínózták, emberi méltóságában megalázták. Sohasem ingott meg: sziklaszilárd hűséggel ragaszkodott hitéhez és magyarságához, népéhez és szülőföldjéhez – mindhalálig.

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert *személyes felelősséget érzett minden rábízottért*, hívókért és nem hívókért, magyarért és nem magyarért. S mindegyik vallásos embert mozgósítani akarta hite komolyan vevésére, hite megélésére, hite kifejezésére magatartásában, munkájában, egész életében a keresztény erkölcs tanítás szerint, a krisztusi egyéni és társadalmi-közöségi erkölcsi elvek alapján. Papi, főpapi életének mindegyik tette erre irányult, a rábízottak tevékeny szolgálata vezette minden napját: akkor is, ha ez hatalmas áldozatokat követelt tőle.

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert – akárcsak nagy bíboros-prímás elődje, Pázmány – ő is kiemelkedő példát adott saját korának és kései utódainak egyaránt azzal is, hogy *semmiben sem volt megalkuvó, nem volt gyáva*. Az egyházüldöző hatalom árnyékában bátran hirdette: legnagyobb kincsünk vallásos hitünk, s bármilyen nagy legyen a külvilág csábítása, akár a kommunistáké, akár másoké, *maradjunk hűségesek Krisztus igaz egyházához!* És lelkünk legmélyéig – minden külső viharzás ellenére – *maradjunk hűségesek magyar nemzetünkhöz, hazánkhoz, szülőföldünkhöz*. De ne csak szavakkal, hanem elsősorban *tetteinkkel!*

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert körleveleiben, prédikációiban visszatérő téma: *a keresztény élet öröme*

(folytatás a 19. oldalon ⇨)

(⇐ folytatás a 18. oldalról)

teli élet, hiszen az evangéliumot, az örömhírt sugározza, az Isten- és emberszeretet örömét, a másokért végzett munka örömét, a vallási és nemzeti közösségbe való kapcsolódás-tartozás örömét. Ahogy egyik levelében írta: „Az Isten derűjét soha se hagyjátok ki-lopni a lelketekből!”

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert *kiemelkedő volt tevékenysége az emberi méltóság védelme terén* abban az időben, amikor hazánkban a hatalom lábbal tiporta az emberi méltóságot. Hűségesen őrködött az ország lakosainak alapvető emberi szabadságjogai fölött, hiszen ezek az evangéliumi etikában, a tízparancs követelményrendszerében gyökereztek. Gondos figyelemmel kísérte a közélet eseményeinek erkölcsi vonatkozásait. Ha szükségesnek látta, segítő szándékú bírálatot küldött az illetékeseknek. Kötelessége volt ez, mint az ország legfőbb erkölcsi tekintélyének, az ország első főpapjának.

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert *nem hallgatott, amikor szólnia kellett*. Szót emelt megrágalmazott papjai

és hitük miatt üldözött világi hívei érdekében s mindazokért, akiket igazságtalanul fogságban tartottak. Fontos szerepe volt a zsidókat védelmező püspökkari körlevél kialakításában; igazságért kiáltott a felvidéki magyarok háború utáni deportálása miatt; a bácskai magyarság tömegeinek lemészárlása idején; az ukrainai szénbányákba „málenkij robot”-ra hurcoltak érdekében; a svábok kitelepítéskor alkalmazott brutalitások során és számtalan más alkalommal. Akkor tette mindezt, amikor ezekről az ügyekről a hivatalos szervek mélyen hallgattak.

Tisztelem Mindszenty bíborost, mert ellenfeleivel szemben *védte a hitoktatást, az egyházi iskolákat, kollégiumokat, a vallásos egyesületeket, a keresztény sajtót*. Védte, hőiesen védte a lelkiismereti szabadságot és a vallás-szabadságot, keresztény oktatás-nevelés szabadságát, a művelődés szabadságát; az evangéliumi erkölcsi tanítás alapján teljes erejével védte az ember, minden ember istenadta emberi méltóságát.

* * *

Sokan sokféle ok miatt, sokféle motiváció és kötődés alapján tiszte-

lik Mindszenty bíborost hazánkban, a Kárpát-medencében s másutt. Természetesen sokak számára – bár tudnak róla, ismerik nevét – teljesen közömbös személye. De sokan vannak olyanok is, akik számára abszolút módon ismeretlen a neve, személye; ilyenek mindig sokan lesznek (akárcsak más kiemelkedő történelmi személy estében). S alighanem még mindig vannak szép számban olyanok is, akik különféle meggondolások alapján gyűlölik őt; ők tudják, hogy miért; elutasítják, elmarasztalják személyét, tevékenységét.

Persze a Mindszenty-tisztelet *nem jelent elfogultságot, egyoldalúságot, kritikátlanyságot*; a Mindszenty-tisztelő ember is megfogalmaz kritikát tisztelete tárgyával szemben, de azt megfelelően el tudja helyezni a pozitív megítélésű teljes személyiség, teljes életmű egészében.

Sokan sokféleképpen reagáltak, reagálnak a Mindszenty-jelenségre – ez így van rendjén, így természetes. Így van ez mindegyik kiemelkedő személyiség estében. Így lesz minden bizonnyal Mindszenty bíborossal kapcsolatosan a jövőben is.

„Mindszenty ismeri önmagát: tudja hol kezdődnek az elvek – ott nem enged – és tudja, hogy mélyen szántanak bennünk a szimpátiák, a rokon- és ellenérzések. Ott elhallgattatja bensejét-önmagát. A leggyatrább, a legügyefogyottabb kezdeményezést, ha az jó önmagában, és jóra irányul, elfogadja, pártfogolja, tovább ösztönzi még annak árán is, hogy önmaga gyatrának és ügyefogyottnak látszik. Hihetetlen finom lázmérője van a jó és a rossz irányában. Nem az embert ismeri, hanem a jót és a rosszat az emberben. Ez különbség. Az Isten megalázta, de ő nem akarja viszont megalázní az Istent!” (Msgr. Mészáros Tibor: A száműzött bíboros szolgálatában)

„Eleme volt a nemkapitulálás... Ebben van a nagysága, és ne akarjuk ráhúzni azt, amit szerettünk volna látni benne, a saját ideánkat a keresztény tökéletességről, megadásról, szeretetről és az örökkévalóság utáni vágyról. Mindez meg volt benne a maga akaratos módján, sokszor csak nehezen fölfedezhető módon. Nem elvont teológiai igazságokat élt, hanem ezt a földi küzdelmet, hazája iránti szeretetét, mint konkrét emberi történést, amelynek folytatása kell, hogy legyen. Összekötötte a kinyilatkoztatással, a történelmi és eljövendő Krisztussal, a Boldogságos Szűz Máriával.” (Msgr. Mészáros Tibor: A száműzött bíboros szolgálatában)

Felhasznált irodalom:

- Mindszenty József: Akarok lenni népem lelkismerete Bp., 2008.
 Mindszenty József: Hirdetem az Igét. Vadna, 1982.
 Mindszenty József: Legyen meg a Te akaratod Bp., 1982.
 Mindszenty breviárium. Bp., 1998.
 Mindszenty-leveleskönyv. Összeállítás: Mészáros István Bp., 1987.
 Mészáros István: Mindszenty a Sándor-palotában Bp., 2005.
 Mészáros Tibor: A száműzött bíboros szolgálatában, Abaliget, 2000.

Összeállította:

Andor Imre
 Balasi István
 Bencze Tamás
 Bokor Zoltán
 Kocsis Zsuzsanna
 Tompa Viola
 Zimonyi Emerika

Nagyböjti lelkigyakorlat plébániatemplomunkban

Április 1-jén, 2-án és 3-án, virágvasárnap, nagyhétfőn és nagykedden a Mária Magdolna templomban az este 7 órakor kezdődő szentmise keretében Korzenszky Richárd, vezetésével tartjuk meg nagyböjti lelkigyakorlatunkat.

Egyházmegyei irodalmi pályázat

Korábban is jeleztük, hogy Egyházmegyéink ebben az évben irodalom témában hirdet pályázatot, amely az **Új Evangelizáció Évéhez kapcsolódik**. A pályázatra vonatkozó információ a hitoktatóknál megtalálható.

A pályaműveket 2012. március 31-ig a Püspöki Hivatalba kell beküldeni! A pályázat eredményéről és a díjkiosztásról a résztvevők külön értesítést kapnak.

Nagyböjti jótékonyági akció a rászorulóknak és a nagycsaládok megsegítésére

Az Egyházmegyei Karitás kis perselyeket készített, amelybe a böjtjeinkből és lemondásainkból származó pénzüsszeget beledobhatjuk és ezen összegeket összegyűjtve karitás szervezetünk segíti a rászorultakat. Kis perselyeket a sekrestyében és a plébániahivatalban kaphatunk, illetve ott adhatjuk át.

A Nagyheti szertartások rendje

Nagycsütörtökön (április 5.) 19 órakor kezdődik a szentmise az utolsó vacsora emlékére lábmossással, oltárfosztással, virrasztással.

Nagypénteken (április 6.) 19 órakor kezdődik Urunk szenvedésének ünneplése: passió, könyörgések, hódolat a kereszttől, szentáldozás.

Nagyszombaton (április 7.) 19 órakor kezdődik a húsvét vigíliája: tűzszentelés, húsvéti örömeinek, olvasmányok, vízszentelés, keresztségi fogadalom megújítása, feltámadási körmenet, húsvéti ételek megáldása. (A feltámadási körmenetre hozzunk gyertyát!)

A végső dolgokról keresztény módon

nyilvános előadás-sorozat folytatása

Nyilvános előadás-sorozatra kerül sor Szombathelyen, a NyME-Savaria Egyetemi Központban.

Előadó: Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész, főiskolai tanár

Március 26. (hétfő)

- Az ember „a végső döntés helyzetében” és „az üres pokol reménye” – Boros László teológiai hipotézise és Hans Urs von Balthasar krisztológiai alapú reménye

Május 7. (hétfő)

Mégsem lesz világvége 2012-ben? – Avagy a végidővel ámitókat cáfolata (világvége jóslatok és végidő-filmek tévedései) a Biblia tanításának tükrében

Az előadások kezdési időpontja 18 óra

Március 25-én, vasárnap az országos templomi **gyűjtés a szentföldi zarándokhelyek megsegítésére** történik.

Március 27-én, kedden a kertvárosi templomban a **szentségimádás és az imaszolgálat** 18 órakor kezdődik.

Március 28-án, szerdán 16³⁰-kor kezdődik a Kálvária kápolnában a **szentmise**.

Március 30-án, pénteken 15 órakor kezdődik a **keresztút** a Kálvárián.

Március 31-én, szombaton a szombathelyi Székesegyházban a 10³⁰-kor **Mindszenty bíboros születésének 120. évfordulóján hálaadó szentmisét** mutat be Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, Veres András szombathelyi püspök és a Püspöki Kar tagjai.

Március 31-én, szombaton Körmenten tartják meg az **egyházmegyei ifjúsági lelkinapot**.

Április 6-án, pénteken 15 órakor kezdődik a **keresztút** a Kálvárián.

Április 11-én, szerdán 16³⁰-kor kezdődik a Kálvária kápolnában a **szentmise**.

Április 13-án, pénteken a kertvárosi templomban a szokásos **13-i fatimai szentmise és szentségimádás** 18 órakor kezdődik.

Az **Ünnepi Harangszó** következő száma **2012. április 8-án**, húsvét vasárnapján jelenik meg.

Ünnepi Harangszó

A zalaegerszegi Mária Magdolna Egyházközség tájékoztatója. Megjelenik kéthavonként.

Szerkeszti: Tájékoztatói Munkacsoport

E-mail: harangszo@mariamagdolna.hu

Felélő kiadó: Stróber László

Szerkesztőség és a kiadó címe:

8901, Zalaegerszeg, Balatoni u. 1., Pf.: 91.

Tel.: (92) 599 230, Fax: (92) 599 231

Web: www.mariamagdolna.hu

E-mail: mariamagdolna.zeg@gmail.com

Tipográfia: Frimmel Gyula

Nyomdai előkészítés: Paksa Tamás

Nyomás: Gura Nyomda Kft.

Zalaegerszeg, Hock J. út 92/B.

Telefon: (92) 599 464

